

מה רואו.

סוד מכת עפרדע

ספר שמות פרק ז

(כ) ואם פאו אפה לשלם הגה אני נגף את כל גבולך באפרדים:

(כח) ושרץ כייר אפרדים ועלו ובאו בכתם ובחרש משכבה ועל מטבח ובקית עכדייך יכעט ובקטניריך
ובמישארופיק:

(כט) ובקה ובעמך ובכל עכדייך נצלו האפרדים:

(ח) ויצא משה ואנערן מעם פרעה ויצעק משה אל ידך על דבר האפרדים אשר שם לפרעעה:

(ט) ויעש ידך דבר משה וימתו האפרדים מן התקתים מן הצערת ומון הפלות:

(7) תלמוד בבלי מסכת פסחים דף ג/ב

תא שמע עוד זו דרש תודוס איש רומי מה ראו חנניה מישאל ועזריה שמסרו [עזמן] על קדושת השם
לכבשן האש נשאו קל וחומר בעצמן מצפרדעים ומה צפרדעים שאיןמצוין על קדושת השם כתיב בהו
ובאו [עלן] בבתרך [וגו] ובתנוריך ובמשארותיך אימת מצוירות אצל תנור הרוי אומר בשעה
שהתנור חם אנו שמצוין על קדושת השם על אחת כמה וכמה.

(92) ספר קול מבשר ח"ב - בבא קמא

ולא אבה דוד לשחותם, ויסך אותם ליל (שמואל ב' כ"ג טז). מי לא אבה (דוד) לשחותם? שלא אמרינו
משמעותו. אמר, כך מקובלני מבית דינו של שמואל הרמתי, כל המוסר עצמו למות על דברי תורה - אין
אומרים דבר הלכה ממשמו. וכך, מי ויסך אותם לה? דאמרינו משמא דגמרא (בבא קמא ס"א). אתה
בתהנוב"א, צפרדע - צפרדע שיש בה דיעה. כמשמעותם נפש - זה הוא דעת. כדייאתא במדרש, דעת, זה
המכיר את בוראו. אצל אברהם אבינו גם כן איתא שהכיר את בוראו, והוא היה הראשון שמסר נפשו.
איתא בפרק שירה, צפרדע אומרת, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. בשכמל"ו, הוא יסוד השם,
ואומרים אותו בחשאי, ולעתיד יאמרוوه בהתגלות. בנסיבות היהת והתחלה, ולעתיד יתקיים מה שתכתוב,
כי מלאה הארץ דעה, ותתגלה מלכות שמי בכל מקום. במדרש מביא מחלוקת, רבי עקיבא אומר, צפרדע
אחד היהת, והיא השريיצה וכו'. אמר לו רבי אלעזר בן עזריה, רבי עקיבא, מה לך אצל הגדה וכו', ורק
אצל געיגים ואהלו. צפרדע אחת היהת, ושרהקה לך ובאו. מסירות נפש צריכה להיות בעשרה. ואיתא, כל
בי עשרה - שכינתה שרייא. הינו, שהקדושה מתפשת בעשרה. בשם הרבי לר' בונם ז"ל, על מה שאיתא,
כל המוסר עצמו למות על דברי תורה, אין אומרים דבר הלכה ממשמו וכו', דאמרינו משמעה דגמרא. הינו
שהמוסר עצמו למות - נכנס כוחו בכלל ישראל. וזה הפירוש, צפרדע אחת היהת וכו'. אמרי אמרת גור,
וארה תרפ"ט:

(101) ספר ליקוטי מוהרן - מהדורא קמא סימן טו

[ה] וזה שאמר רבנית בר בר - קינה: לדודי טוי לי ההייא אקרוּתָא, דהוּי כֵי אַקְרָא דַהֲגַרְוִנָּא. ואקרא
דַהֲגַרְוִנָּא פֶמֶה הוּי? שתיין בפי. אמא פְנִינָא בְלֻעָה. אמא פְוִישַׁקְנָא וְבְלֻעָה לְמַנִּינָא, וְסַלְקָה יְתַב בָּאִילָנָא. פָא
פָא בְפָה נִפְיַש חִילָא דַאִילָנָא. אמר רב פָא בר שמואל: אי לאו דַהֲוִי קְתָם לֹא הַיְמָנָה:

אקרזקפא צפראדע. כאקרזא דהארזנא גדול קינה כאותה ברה. ואקרזא דהארזנא בפה בווי, שטינו בפי מלזיא אקרזקפא צפראדע. אטנא פניא וקה לאפר לה. פושעניא עורב נקבה. באילנא על ענף אחד קדרה העופות. לא הימני לא האמנתי:

אקרזקפא פרש רבנו שמואל: צפראדע. זהה בוחינת עליית הראה לשרשיה, הינו דעת; כי צפראדע היא מלאה מרכבתה:

צפה דעה (פנא דבי אליהו ז' ובקנותה הגדה), וצפור היא בוחינת יראה, בוחינת ארץ, כמו שבתוכ (ישעיהו כ"ד): "מִכְנֶפֶת הָאָרֶץ זָמִירֹת" וככל, וכן שפטיב (שם ס): "מֵאַלְהָ אֲוֹתִיּוֹת אֱלֹקִים' בְּעֵב תְּעוּפִיהָ" וככל, ודעיה היא שרש הראה. וזה מא לאעניא דהארזנא לשון (שם נ"ח): "אָרָא בְּגַרְוֹן", שזה בוחינת תורה שבנגלה, כמו שאמריו חכמיינו, זכרו נם לברכה (ערובין נ): 'לְמוֹצִיאָהָם בְּפֶה, כי על - ידי עליית הראה בוחינת דעת, זכין לתורה שבנגלה:

ונאנה פניא ובלהה פניא זה בוחינת נחש, שמסית את האדם שיתפלל לחשעת עצמו, כמו: הב לא מי ומזהנא, או שאר תועלתה. ואני פישעניא ובלהה פרש רבנו שמואל, עירוב; ואמרו חכמיינו, זכרו נם לברכה (ערובין כב): 'מֵי שְׁמַשְׁתֵּר פְּנֵיו בְּעֹרֶב וּמֵשְׁנֵעֶשֶׂה אֲכַזְרִי עַל בְּנֵיו בְּעֹרֶב, הינו שפטיב כל שום פניהם תועלת עצמו, ואינו חוזשב לכלום את עצמו, ונתקבפל כל עצמותו ונশמיותו, ונתקבפל פאלו איינו בעולם, כמו שפטיב (תהלים מ"ד): "כִּי - עַלְיךָ הָרְגֵנוּ כָּל - הַיּוֹם". זהה בוחינת (שיר - קשורים ה): "שְׁחוּרוֹת בְּעֹרֶב"

בעל הטורים על שמות פרק ח פסוק א

(א) והעל - ב' במסורת. והעל את הצפראדים. והעל אותם הר ההר (במדבר כ, כה). כדאיתא בפרק מקום שנגאו בפסחים (ג, ב) מה ראו חנניה מישאל ועוזיה שמסדו עzman לשרפה. נשאו ק"ו לעzman מצפראדים שמסרו עצמן למיתה על קדוש השם ועל כן נמלטו כדכתייב (פסוק ט) וימתו הצפראדים מן הבתים מן החצרות ומן השדת, אבל לא מן התנוריהם.